

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de către Autoritatea Națională de Integritate,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Zatic, Valentin Zatic împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii din 13 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii suplimentare din 13 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-956/22
nr. PIGD (2-22037901-01-3ra-19092022))*

Durata extinsă a procedurii administrative nu afectează valabilitatea actului administrativ, decât în măsura în care a existat sau nu o vătămare concretă și semnificativă a drepturilor procesuale a persoanei vizate.
Avere nejustificată. Calcul incorect al diferenței substanțiale dintre avere, venituri și cheltuieli.

Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

11 august 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în ședință publică recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate.

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 18 martie 2022 Svetlana Zatic, Valentin Zatic a formulat cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate, solicitând anularea Actului de constatare nr.62/14 din 21 februarie 2022 și încasarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii s-a indicat că în rezultatul controlului averii și intereselor personale realizat în privința Svetlanei Zatic pe perioada exercitării de către aceasta a funcțiilor de vicepreședinte al raionului Anenii Noi, consilier în Consiliul raional Anenii Noi și director al grădiniței de copii nr. 3 din Anenii Noi (08.10.2012 - 08.10.2019), inspectorul de integritate principal Alina Munteanu a constatat încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale și o diferență substanțială în mărime de 166.070, 51 lei între averea dobândită, veniturile obținute și cheltuielile suportate în aceeași perioadă de către Svetlana Zatic și soțul său Valentin Zatic. Ținând cont de faptul că subiectul supus controlului nu a reușit să justifice în totalitate proveniența mijloacelor bănești s-a considerat că acestea au un caracter nejustificat și respectiv se vor aplica efectele și sancțiunile prevăzute de Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și Legea nr.133/2016 privind declararea averii și intereselor personale. În această ordine de idei, inspectorul de integritate consideră că se dețin suficiente informații pentru a presupune că în acțiunile Svetlanei Zatic sunt prezente elementele constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute a art. 330² alin. (1) Cod Penal. Prin urmare, prezentul act de constatare urmează a fi remis către Procuratura Anticorupție pentru examinarea faptelor constatate.

3. Ca rezultat, prin actul de constatare nr. 62/14 din 21.02.2022 emis de Autoritatea Națională de Integritate s-a constatat:

- că Svetlana Zatic în perioada exercitării funcțiilor de vicepreședinte al raionului Anenii Noi, consilier în Consiliul raional Anenii Noi și director al grădiniței de copii nr. 3 din Aneni Noi a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale prin neindicarea datelor cu privire la deținerea în proprietate a terenului (pentru construcții) cu nr. cadastral 1001207.038, situat în orașul Anenii Noi, raionul Anenii Noi dobândit în 2007, și a terenului (pentru construcții) cu nr. cadastral 1010205.130, situat în satul Hârbovățul Nou, strada Victoriei (raionul Anenii Noi) dobândit în 2006.

- existența unei diferențe substanțiale în mărime de 166.070, 51 lei între averea dobândită, veniturile obținute și cheltuielile suportate în aceeași perioadă de către Svetlana Zatic și soțul său, Valentin Zatic.

- prezența caracterului nejustificat al mijloacelor bănești în sumă de totală de 166.070, 51 lei utilizați de familia Zatic pentru alimentarea parțială a contului IBAN

xxxxx deschis la BC „EuroCreditBank” SA (-74.279, 89 lei), pentru achitarea parțială a costului automobilului xxxxx (-90 893, 79 lei) și pentru acoperirea parțială a cheltuielilor minime de existență (896,83 lei).

4. Reclamanții consideră că actul de constatare nr. 62/14 din 21.02.2022 emis de Autoritatea Națională de Integritate este ilegal și neîntemeiat, deoarece s-au constatat niște fapte necorespunzătoare realității de fapt și de drept, care le afectează personal imaginea, integritatea și dreptul de proprietate asupra bunurilor legal dobândite.

5. Ceea ce ține de prima concluzie a actului de constatare nr. 62/14 din 21.02.2022 al Autorității Naționale de Integritate a Republicii Moldova, precum că s-a încălcat regimul juridic al declarației și intereselor personale prin neindicarea datelor, consideră reclamanții că tardiv s-a efectuat controlul și faptele de fapt sunt altele. Or, terenul (pentru construcții) cu nr. xxxxx, situat în or. xxxxx, aparține familiei fratelui sau pe nume Budescu Sergiu care în anul 2007 l-a procurat de la primăria Aneni Noi și la acel moment l-a înregistrat pe numele Svetlanei Zatic, deoarece îi era expirat actul de identitate a fratelui sau o altă problemă legată de documente. Susține reclamanta că, de atunci și până în prezent dânsa nu a achitat impozite pe terenul respectiv și de fapt nici nu știe unde se află terenul. Comunică că, nu a fost declarat terenul respectiv deoarece pur și simplu a uitat că îl avea în proprietate care de facto aparține persoanei menționate mai sus. De asemenea, la moment se ocupă de perfectarea actelor pentru înstrăinarea terenului dat către proprietarul legal, și anume către familia Budescu. Respectiv, în acțiunile sale nu a existat intenția de a ascunde acest bun și de a nu-l declara, motiv pentru care consideră că aceste acțiuni nu pot fi apreciate ca o încălcare a regimului de declarare a averii și intereselor personale.

6. În partea ce ține de terenul (pentru construcții) cu nr cadastral xxxxx, situat în xxxxx menționează că acesta este terenul pe care există amplasată casa de locuit și anume în s. xxxxx și chiar fiind ridicat extrasul din Registrul bunurilor imobile de la Departamentul Cadastru se constată că bunul imobil cu număr cadastral xxxxx cu suprafața de 0,2518 ha este format din 2 bunuri imobile cu nr. xxxxx și xxxxx și anume terenul și casa de locuit în situația respectivă nu este clară poziția inspectorului de integritate ce ar trebui să declare doamna Zatic Svetlana.

7. Cu referire la nedepunerea declarației de avere și interese personale a dnei Zatic Svetlana în temeiul demisiei din funcția de consilier în Consiliul raional Anenii Noi și pentru depunerea tardivă a declarației de avere și interese personale în temeiul angajării în funcția de vicepreședinte al raionului Anenii Noi, confirmă că din necunoaștere nu a depus declarația respectivă, fapt pentru care a fost sancționată contravențional, iar potrivit principiului *non bis in idem* garantat prin art. 4 din Protocolul nr 7 la Convenția europeană a drepturilor omului se interzice pedepsirea sau judecarea unei persoane de două ori pentru aceeași faptă.

8. Ceea ce ține de concluziile inspectorului de integritate de la fila 15 a actului de constatare, le consideră că sunt vădit eronate și ilegale, temei pentru care și actul de constatare nr. 62/14 este ilegal și lovit de nulitate din următoarele motive de fapt și de drept. La data de 27.03.2019 Valentin Zatic a alimentat contul bancar cu suma de 218.642, 43 lei (echivalent a 12.600 USD) în vederea efectuării plății pentru achitarea automobilului de model xxxxx, procurat la licitație, din Statele Unite ale

Americii. Tot în acea zi, de 27.03.2019, Valentin Zatic a transferat toată suma de bani, în valoare de 218.642 lei către vânzător în Statele Unite ale Americii. Acest fapt se demonstrează prin același extras din contul bancar care reflectă operațiunile bancare ale lui Zatic Valentin din data de 27.03.2019, precum și prin ordinul de plată emis de BC „EuroCreditBank” SA și informația privind datele de transfer.

9. Conform concluziei inspectorului de integritate, din suma de bani în mărime de 218.642, 43 lei, suma de 74 279, 89 lei nu s-ar justifica, deoarece din materialele acumulate de inspector, în data de 27.03.2019, până la alimentarea contului, ei ar fi deținut doar suma de 144.362 lei, iar restul sumei de 74.279, 89 lei inspectorul o consideră a fi nejustificată, însă acest fapt nu corespunde realității, deoarece banii depuși pe cont au ca proveniență bani acumulați atât în perioada anului 2018, cât și 2019. Familia Zatic Svetlana și Valentin, în perioada anului 2018 au acumulat bani, în sumă de 100.329, 43 lei, care conform plafonului minim stabilit de art. 4 alin. (1) lit. e) al Legii nr. Nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii și a intereselor personale, nu urmau a fi declarați.

10. Din banii acumulați în anul 2018, suma de 90.000 de lei nu a fost cheltuită, acest fapt fiind confirmat și de către inspectorul de integritate prin graficul de la fila nr. 13, în care reflectă suma bănească dată și o indică ca sold inițial pentru data de 01.01.2019 și că, constituie numerar din anul 2018. Acești bani fac parte din suma de 218.642,43 lei care a fost depusă în data de 27.03.2019 pe contul bancar de la BC „Eurocreditbank” SA.

11. La data de 26 martie 2019 Zatic Valentin a împrumutat de la Leonora Topciu, suma de 3.300 dolari SUA (echivalent conform cursului BNM din 26.03.2019 a 56 991 lei), deoarece nu îi ajungea bani pentru procurarea automobilului xxxxx Consideră că inspectorul de integritate, nefondat nu a admis acest argument care justifică valoarea legală a acestor bani.

12. Zatic Svetlana a dat explicații scrise și a declarat că suma dată (218 642,43 lei) este acumulată și dintr-un împrumut de 3300 dolari SUA de la Leonora Tociu, iar Zatic Valentin nu a fost invitat să fie audiat pe marginea alimentării contului său bancar, însă acest fapt îl demonstrează prin recipisa de împrumut.

13. Totodată, eronat inspectorul de integritate a concluzionat că banii dați, în valoare de 3300 dolari SUA (echivalent a 56.991 lei), urmau a fi incluși la compartimentul venituri din declarația de avere și interese personale din 2018 și 2019, deoarece împrumuturile nu constituie venituri, ci datorii personale ale subiectului declarării, ale membrilor de familie.

14. Ceea ce ține de suma de bani în valoare de 90.893, 79 lei, pe care inspectorul de integritate o apreciază ca nejustificată, care, potrivit actului de constatare se pretinde că au fost achitați la data de 30.05.2019 pentru automobilul de model xxxx, este o constatare eronată, deoarece automobilul a fost achitat integral la data de 27.03.2019, fapt care se confirmă prin extrasul din contul bancar. Menționează că prețul mașinii câștigate la licitație era de 6800 dolari SUA, restul sumei a fost achitată pentru taxe de transport și export, ajungând la prețul final de 12600, 25 dolari SUA.

15. La data de 30.05.2019 nu a avut loc nicio plată, această constatare fiind una vădit eronată și care se contrazice incontestabil prin extrasul bancar din 27.03.2019.

Conform materialelor dosarului administrativ, nu există nicio dovadă de mișcare de bani în acea dată, pentru că nu a avut loc acest fapt.

16. Despre suma de 260, 68 lei și de 636, 15 lei, care urmau a fi consumate ca minim de consum, reieșind din opinia inspectorului de integritate, inspectorul de integritate greșit a constatat că ei nu au avut bani de consum, această opinie este doar o presupunere, iar minimul de consum fiind unul general calculat și care nu confirmă faptul că urmează a fi consumat în mod obligatoriu și exclusiv.

17. Din motivele invocate, solicită anularea actului de constatare nr. 62/14 din 21.02.2022 și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 15200 lei.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

18. Prin hotărârea din 13 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă acțiunea formulată de Svetlana Zatic și Valentin Zatic.

S-a anulat Actul de constatare nr.62/14 din 21 februarie 2022, emis de Autoritatea Națională de Integritate în privința Svetlanei Zatic (f.d.147, 148-159).

19. Prin hotărârea suplimentară din 13 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a admis parțial pretenția formulată de Svetlana Zatic și Valentin Zatic cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat din contul Autorității Naționale de Integritate în beneficiul Svetlanei Zatic și lui Valentin Zatic cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suma de 5000 (cinci mii) lei. În rest pretenția s-a respins (f.d.160, 161-163).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS:

20. Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 17 iunie 2022 Autoritatea Națională de Integritate a depus recurs nemotivat împotriva hotărârii din 13 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, ulterior, la 11 octombrie 2022, prin intermediul poștei electronice, a depus recurs motivat împotriva hotărârii din 13 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii suplimentare din 13 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii Curții de Apel Chișinău și a hotărârii suplimentare din 13 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei decizii noi, prin care să fie respinsă acțiunea.

21. În motivarea recursului, Autoritatea Națională de Integritate a invocat că la examinarea cauzei nu au fost constatate, elucidate și dovedite circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei, de asemenea au fost încălcate normele de drept material. În special, recurenta consideră că instanța de fond la stabilirea termenului depășit a procedurii administrative de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, a interpretat și aplicat eronat normele legale care prevăd termenul de desfășurare a unei proceduri administrative prevăzute atât de Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, cât și de Codul administrativ.

22. Recurenta a atenționat asupra invocării de către instanța de fond a prevederilor art. 60 alin. (1) și (4) din Codul administrativ al RM nr. 116/2018, poziție pe care o consideră drept una greșită și irelevantă, deoarece, potrivit normei nominalizate, există și o excepție, termenul general în care o procedură

administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Din motive justificate legale termenul general poate fi prelungit cu cel mult 15 zile. Alin. (5) al aceluiași articol prevede prelungirea termenului procedurii administrative până la 90 de zile.

23. A susținut că Codul administrativ al RM nr. 116/2018, cât și Legile cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132/2016 și privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17/2016, Legea integrității nr. 82 din 25.05.2017, sunt legi organice, iar, potrivit prevederilor art. 7 alin. (3) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22.12.2017, în cazul în care între două acte normative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme, se aplică prevederile ultimului act normativ adoptat, aprobat sau emis, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 5 alin. (3) și (4).

24. Susține, că potrivit art. 5 alin. (3) din Legea precitată, normele juridice speciale sunt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială. Totodată, potrivit prevederilor art. 27 din Codul administrativ al RM nr. 116/2018 în cazul în care prezentul cod sau alte legi speciale nu impun un anumit termen, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze într-un termen rezonabil.

25. Consideră că cauzei actuale nu-i poate fi aplicat termenul de 30 de zile de finalizare a procedurii administrative conform Codului administrativ, deoarece autoritatea la emiterea actelor de constatare se ghidează de prevederile normelor speciale, care nu prevăd expres un termen de efectuare a controlului.

26. Iar, Curtea de Apel Chișinău, la calcularea termenului de efectuare a controlului și constatând că actul de constatare a fost întocmit cu încălcarea termenului prevăzut de art. 37, a aplicat prevederile noilor modificări ale Legii nr.132/2016 operate prin Legea pentru modificarea unor acte normative nr. 130 din 07.10.2021, în vigoare din 29.10.2021 (Monitorul Oficial 264 265/29.10.2021)), care la momentul emiterii actului nu erau în vigoare.

27. Totodată, a susținut că în rezultatul calculelor efectuate s-a constatat că familia Zatic a înregistrat diferențe între venituri, avere și cheltuieli după cum urmează: 74 279,89 lei (27.03.2019 – alimentare cont bancar), 260,68 lei (31.03.2019 – cheltuieli minim de existență), 90 893,79 lei (30.05.2019 – achitarea parțială a costului automobilului Toyota) și 636,15 lei (31.05.2019 – cheltuieli minim de existență), prin urmare se constată o diferență substanțială în mărime de 166 070,51 lei.

28. Prin referința din 12 decembrie 2024 intimații Zatic Svetlana și Zatic Valentin, reprezentăți de avocatul Stratan Corina, au solicitat respingerea recursului și menținerea hotărârii instanței de fond.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

29. Art. XI. alin. (1) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, prevede următoarele:

„Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023”.

30. Art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție):

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

31. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ (în vigoare până la 01 septembrie 2023) prevede următoarele:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs. Pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.”

32. Art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului):

„recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel”.

33. Art. 22 alin. (1) coroborat cu art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, stipulează că: ”

„instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți”.

34. Art. 247 din Codul administrativ, până la modificările operate prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023)

„ Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art.245¹ alin.(1) lit.b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.

35. Art. 248 alin. (1) lit. b) Cod administrativ:

„în urma examinării recursului, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: admite recursul, casează integral sau parțial hotărârea și/sau decizia și adoptă o nouă decizie;

Instanța de recurs specifică că în speță se aplică normele speciale de până la intrarea în vigoare a Legii nr. 130/2021 aplicabilă perioadei de verificare: 01.08.2016 – 08.10.2019, pentru care s-a constatat averea nejustificată

36. Conform art. 26 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în redacția de până la intrarea în vigoare a Legii nr. 130/2021 pentru modificarea unor acte normative):

„controlul averii și a intereselor personale constă în verificarea declarațiilor de avere și interese personale, a datelor și a informațiilor privind averea existentă, precum și modificărilor patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice și de demnitate publică”.

37. Articolul 27 din Legea nr. 132/2016, în redacția enunțată:

„(1) Controlul declarațiilor de avere și interese personale constă în verificarea depunerii în termen a declarațiilor de către subiecții declarării, precum și verificarea respectării cerințelor de formă a declarațiilor de avere și interese personale.

(2) Controlul declarațiilor de avere și interese personale este inițiat după expirarea termenului de depunere a declarațiilor de avere și interese personale.

(6) Dacă în urma controlului declarațiilor de avere și interese personale se constată că subiectul declarării nu a depus sau a depus tardiv declarația de avere și interese personale, inspectorul de integritate îi aplică acestuia o sancțiune contravențională conform Codului contravențional al Republicii Moldova. Depunerea declarației de avere și interese personale după expirarea termenului de depunere, în intervalul de timp cuprins între termenul de depunere și data inițierii controlului, se califică ca depunere tardivă a declarației.

(7) În cazul nedepunerii declarației de avere și interese personale, inspectorul de integritate transmite organizației publice în care activează subiectul declarării sau transmite pe numele subiectului declarării, în cazul în care acesta exercită o funcție de demnitate publică, un demers pentru depunerea declarației de avere și interese personale în termen de 30 de zile.

(8) Nedepunerea declarației de avere și interese personale în termen de 30 de zile de la recepționarea demersului inspectorului de integritate sau refuzul de a o depune constituie temei de încetare a mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu. Inspectorul de integritate notifică imediat despre aceasta conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea declanșării procedurii de încetare a mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului vizat de demers. Conducătorul organizației publice sau al autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării este obligat să informeze Autoritatea cu privire la măsurile întreprinse în termen de o lună de la data recepționării notificării inspectorului de integritate”.

38. Articolul 28 din Legea nr. 132/2016, în redacția enunțată:

„(1) Autoritatea efectuează controlul averii și al intereselor personale din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice sau juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale metodologiei de efectuare a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. Sesizarea făcută de persoane fizice sau juridice cu rea-credință atrage după sine răspunderea juridică a celui care a făcut sesizarea.

(3) Dacă se constată lipsa unor date din declarația de avere și interese personale, precum și în cazul nedepunerii sau al depunerii tardive a declarației, inspectorul de integritate inițiază controlul averii și al intereselor personale”.

39. Articolul 30 din Legea nr. 132/2016, în redacția enunțată:

„(1) Sesizările depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice de drept public sau de drept privat, precum și cele din oficiu se înregistrează imediat și se repartizează aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor”.

40. Articolul 31 din Legea nr. 132/2016, în redacția enunțată:

„(1) În termen de 15 zile de la data repartizării sesizărilor, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acestora. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică respectarea condițiilor de formă și conținut ale sesizărilor și existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă include validarea datelor din declarațiile de avere și interese personale prin intermediul sistemului informațional e-Integritate. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea unui proces-verbal de inițiere a controlului sau de refuz al inițierii controlului”.

41. Articolul 32 din Legea nr. 132/2016, în redacția enunțată:

„(1) În procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate

verifică datele și informațiile privind averea existentă a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică. Controlul poate fi efectuat pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și în decursul a 3 ani după încetarea acesteia.

(2) Dacă persoana supusă controlului este căsătorită ori se află în concubinaj sau dacă are persoane la întreținere și/sau copii minori, verificarea se va extinde și asupra averii membrilor de familie sau concubinului/concubinei acesteia.

(3) În procesul de control al averii și intereselor personale, inspectorul de integritate are dreptul să solicite oricăror persoane fizice sau persoane juridice de drept public ori privat, inclusiv instituțiilor financiare, documentele și informațiile necesare pentru realizarea controlului.

(4) La solicitarea inspectorului de integritate, subiecții menționați la alin.(3) sînt obligați să prezinte Autorității, în termen de 15 zile de la recepționarea solicitării, pe suport de hîrtie sau în format electronic, datele, informațiile, înscrisurile și documentele justificative solicitate.

(5) Inspectorul de integritate poate solicita informațiile necesare pentru desfășurarea activității sale și de la organizațiile și asociațiile internaționale în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(6) În cazul în care se constată că persoana supusă controlului deține și alte bunuri decît cele înscrise în declarația de avere și interese personale ori se constată diferențe substanțiale între veniturile declarate și averea deținută, inspectorul de integritate îi solicită informații și dovezi privind justificarea acestei diferențe și are obligația de a o invita pentru a prezenta un punct de vedere. Invitarea se face prin scrisoare recomandată și cu aviz de primire sau prin orice alt mijloc ce confirmă informarea (telegramă, fax, e-mail etc.). Punctul de vedere urmează a fi prezentat în termen de 15 zile de la recepționarea invitației.

(7) Pentru clarificarea tuturor neconcordanțelor dintre valoarea declarată și valoarea reală a bunurilor menționate în declarație, inspectorul de integritate poate dispune efectuarea unei expertize, potrivit legii. Această expertiză se efectuează din contul Autorității.

(8) Persoana supusă controlului are dreptul să efectueze expertize pe cont propriu”.

42. Articolul 34 din Legea nr. 132/2016, în redacția enunțată:

„(1) Dacă după exprimarea verbală sau în scris a punctului de vedere al persoanei supuse controlului se constată că între averea dobîndită în timpul exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și veniturile obținute în aceeași perioadă este o diferență substanțială și deținerea averii are caracter nejustificat sau dacă persoana supusă controlului nu se prezintă, în termen de 15 zile de la confirmarea recepționării invitației, să-și prezinte punctul de vedere, inspectorul de integritate întocmește un act de constatare, cauza fiind transmisă în instanța de judecată competentă spre examinare în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate.

(4) Dacă nu constată una dintre situațiile prevăzute la alin.(1) sau (2), inspectorul de integritate va înceta procedura de control prin emiterea unui act de constatare”.

43. Articolul 36 din Legea nr. 132/2016, în redacția enunțată:

„(1) Persoana care a fost supusă controlului poate contesta actul de constatare în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ.

(2) Dacă actul de constatare nu a fost contestat în termenul prevăzut la alin.(1), actul de constatare rămîne definitiv, iar inspectorul de integritate îl expediază, în termen de 15 zile, organelor competente în vederea executării actului de constatare și luării altor măsuri legale care se impun”.

44. Prevederile Legii nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în redacția Legii în vigoare la momentul declarării) aplicabile speței:

Articolul 2. Noțiuni

„În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni se definesc astfel:

avere – totalitatea bunurilor subiectului declarării, deținute în proprietate cu drept de

uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață sau aflate în posesia subiectului declarării ori a membrilor familiei ori a concubinului/concubinei lui în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, a unor contracte translativ de posesie și de folosință, precum și totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale dobândite de subiectul declarării în țară sau în străinătate;

diferență substanțială – diferența ce depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică în aceeași perioadă;

membru de familie – soțul/soția, copilul minor, inclusiv cel adoptiv sau persoana aflată la întreținere a subiectului declarării”i.

45. Articolul 3 din Legea nr. 133/2016, în redacția enunțată:

„(1) Subiecții ai declarării averii și a intereselor personale sînt:

a) persoanele care dețin funcțiile de demnitate publică prevăzute în anexa la Legea nr.199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică;

b) membrii Consiliului de observatori al instituției publice naționale a audiovizualului Compania "Teleradio-Moldova"; consilierii consiliilor satești (comunale), orășenești (municipale), raionale; deputații Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia;

e) conducătorii organizațiilor publice și adjuncții acestora”.

46. Conform art. 4 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 133/2016, în redacția enunțată:

„ Subiecții prevăzuți la art. 3 alin. (1) declară:

b) bunurile mobile și imobile, inclusiv cele nefinalizate, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață de către subiectul declarării, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, de membrii familiei lui și de concubinul/concubina lui ori aflate în posesia acestora în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, a unor contracte translativ de posesie și de folosință;

d) activele financiare ale subiectului declarării, adică numerarul în monedă națională sau în valută străină care depășește valoarea a 15 salarii medii pe economie și care nu face obiectul unor depuneri în instituțiile financiare. Conturile bancare, unitățile de fond în fondurile de investiții, formele echivalente de economisire și investire, plasamentele, obligațiunile, cecurile, cambiile, certificatele de împrumut, alte documente care încorporează drepturi patrimoniale personale ale subiectului declarării, ale membrilor de familie sau ale concubinului/concubinei lui, investițiile directe în monedă națională sau în valută străină făcute de el sau de membrii familiei lui, concubinul/concubina lui, precum și alte active financiare, dacă valoarea însumată a tuturor acestora depășește valoarea a 15 salarii medii pe economie.”

47. Articolul 5 din Legea nr. 133/2016, în redacția enunțată:

„(1) Declarația de avere și interese personale (denumită în continuare declarație) reprezintă un act personal și irevocabil al subiectului declarării, depus, pe proprie răspundere, sub formă de document electronic sau, după caz, în formă scrisă pe suport de hîrtie.

(2) Subiecții declarării sînt obligați, în condițiile prezentei legi, să își declare averea și interesele personale în conformitate cu modelul prevăzut în anexa nr.1 la prezenta lege.

(4) Responsabilitatea pentru depunerea în termen a declarației, precum și pentru veridicitatea și deplinătatea informațiilor o poartă persoana care o depune.

(6) Membrii de familie, concubinul/concubina subiectului declarării sînt obligați să-i ofere acestuia informațiile privind averea și veniturile lor, cu excepția cazului în care identitatea și calitatea acestora constituie secret de stat, în condițiile Legii nr.245/2008 cu privire la secretul de stat, sau prezentarea acestor informații este restricționată prin lege”.

48. Articolul 6 din Legea nr. 133/2016, în redacția enunțată:

„(1) Declarația se depune anual, pînă în data de 31 martie, indicîndu-se veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii de familie, concubinul/concubina lui în anul

fiscal precedent, de asemenea bunurile deținute și interesele personale prevăzute la art.4 alin.(1) lit.b)–m) la data depunerii declarației.

(2) În cazul angajării, al validării mandatului ori al numirii în funcție, după caz, declarația se depune în termen de 30 de zile de la data angajării, validării mandatului ori numirii în funcție, indicându-se veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii de familie, concubinul/concubina lui în anul fiscal precedent, de asemenea bunurile deținute și interesele personale prevăzute la art.4 alin.(1) lit.b)–m) la data depunerii declarației.

(4) După încetarea mandatului sau a raporturilor de muncă ori de serviciu, subiectul declarării este obligat să depună declarația în termen de 30 de zile de la data încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu. În declarație se vor indica veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii de familie, concubinul/concubina lui în anul fiscal curent, de asemenea bunurile deținute și interesele personale prevăzute la art.4 alin.(1) lit.b)–m) la data depunerii acesteia.

(5) Subiectul declarării care, în conformitate cu legislația în vigoare, are raporturile de muncă sau de serviciu suspendate depun declarația în termen de 30 de zile după reîncadrarea în funcție, indicând în declarație veniturile obținute împreună cu membrii de familie, concubinul/concubina lui pe parcursul întregii perioade nedeclarate, de asemenea bunurile deținute și interesele personale menționate la art.4 alin.(1) lit.b)–m) la data depunerii declarației”.

49. Articolul 10 din Legea nr. 133/2016, în redacția enunțată:

„(1) Controlul averii și al intereselor personale ale subiecților declarării se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu Legea nr.132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate”.

50. Articolul 23 din Legea nr. 133/2016, în redacția enunțată:

„(1) Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspundere disciplinară, contravențională, civilă sau penală, după caz.

(5) Persoana a cărei avere a fost declarată, în totalitate sau în parte, ca fiind nejustificată, printr-o hotărîre judecătorească definitivă, va fi destituită sau revocată, după caz, din funcția pe care o deține.

(6) Subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin.(3) și (5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său. Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului.

(7) În cazul în care persoana nu mai ocupă o funcție publică sau de demnitate publică la data constatării stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese, interdicția de 3 ani se aplică potrivit legii, de la data la care a rămas definitiv actul de constatare sau, respectiv, a rămas definitivă și irevocabilă hotărîrea judecătorească prin care se confirmă existența unui conflict de interese sau a unei stări de incompatibilitate.

(8) Autoritatea Națională de Integritate ține Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, care este publicat pe pagina web oficială a Autorității”.

51. Prevederile relevante speții ale Legii privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere, nr. 1264-XV din 19.07.2002 (în vigoare din 05.09.2002, abrogată la 01.08.2016), aplicabilă perioadei: 08.10.2012 – 30.07.2016 pentru care autoritatea a reținut nedeclararea celor două loturi de teren:

Articolul 3 din Legea nr. 1264/2002, în redacția enunțată:

„(1) Subiecții ai declarării veniturilor și a proprietății sînt:
d) persoanele cu funcții de conducere și de control în instituțiile din cadrul sistemului de învățămînt de stat și sistemului de sănătate publică”.

52. Articolul din Legea nr. 1264/2002, în redacția enunțată:

„(1) Persoanele menționate la art.3 declară:

a) veniturile obținute împreună cu membrii familiei pe parcursul perioadei de declarare;
b) bunurile mobile și imobile de toate tipurile, deținute în proprietate, cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață ori aflate în posesia declarantului sau a membrilor familiei lui în baza contractelor de mandat, de comision, de administrare fiduciară, precum și a contractelor translativ de posesie și de folosință (locațiune, arendă, leasing, comodat) la data depunerii declarației cu privire la venituri și proprietate”.

53. Articolul 5 din Legea nr. 1264/2002, în redacția enunțată:

„Subiecții declarării, menționați la art.3, sînt obligați, în condițiile prezentei legi, să își declare veniturile și proprietatea”.

54. Articolul 6 din Legea nr. 1264/2002, în redacția enunțată:

„(1) Declarația cu privire la venituri și proprietate (denumită în continuare declarație) reprezintă un act personal și irevocabil, care se face în scris, pe propria răspundere a declarantului, și care poate fi rectificată doar în condițiile art.10 alin.(2).

(2) Declarația se face pe un formular corespunzător modelului prevăzut în anexa nr.1”.

55. Articolul 321 alin. (2) Cod civil (în redacția de până la 01.03.2019), dar și art. 510 alin. 2 a Codului civil în redacția de după modernizare:

„În cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate se dobîndește la data înscrierii în registrul bunurilor imobile, cu excepțiile prevăzute de lege”.

ASPECTE DE PROCEDURĂ

56. Prin încheierea din 18 ianuarie 2023 a Curții Supreme de Justiție recursul depus de ANI împotriva hotărârii din 13 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost numit pentru examinare în complet de 5 judecători (f.d. 188)

57. Însă, pornind de la prevederile art.13 alin. (5¹) ale Legii nr.64 din 30 martie 2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție (*introdus prin LP224 din 31.07.24, MO3161-363/16.08.24 art.569; în vigoare 16.08.24*), prezenta cauză va fi examinată în ordine de recurs în complet de 3 judecători, de completul de judecători din care face parte judecătorul raportor, format prin dispoziția Președintelui interimar al CSJ nr. 234 din 29 decembrie 2023 „*Cu privire la constituirea completelor de judecată pentru anul 2024*”, modificată prin dispozițiile Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 3 din 04 ianuarie 2024, nr. 19 din 16 februarie 2024, nr. 51 din 07 martie 2024 și nr. 52 din 11 martie 2024, nr. 90 din 14 mai 2024, nr. 112 din 13 iunie 2024, nr. 119 din 28 iunie 2024.

58. Cu referire la termenul de declarare a recursului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, hotărârea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată public la 13 iunie 2022, recursul nemotivat fiind depus la 17 iunie 2022. Conform extrasului din poșta electronică a Curții de Apel Chișinău, hotărârea motivată a fost notificată participanților la proces la 12 septembrie 2022 (f.d.168).

Autoritatea Națională de Integritate a depus recurs motivat la 11 octombrie 2022. În asemenea circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal.

59. În prezenta cauză, pentru a clarifica aspectele invocate în cererea de recurs, precum și anumite circumstanțe invocate în cererea de chemare în judecată, Completul de judecată, în temeiul art. 247 din Codul administrativ, a considerat necesară citarea participanților la proces în ședință publică la Curtea Supremă de Justiție.

60. Ședința de judecată publică a fost fixată pentru data de 20 martie 2025.

POZIȚIA PĂRȚILOR ÎN ȘEDINȚA DE JUDECATĂ

61. În cadrul ședinței publice a instanței de recurs, desfășurată cu participarea părților, reprezentanții recurenteii Autoritatea Națională de Integritate, Dan Sîmboteanu (în temeiul procurii nr. 07/5 din 2 ianuarie 2025) și Cristian Iosip (în temeiul procurii nr. 04/40 din 18 martie 2025), au solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii instanței de fond și pronunțarea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă.

62. Referitor la suma pretins împrumutată de către Zatic Valentin, reprezentanții ANI au susținut că nu a existat niciun înscris care să ateste existența acestui împrumut, acesta nefiind declarat în declarația de avere și interese personale și nefiind justificată proveniența sumei prin acte confirmative. Potrivit acestora, în cadrul procedurii desfășurate la ANI, reclamanta a indicat existența unui împrumut în valoare de 3.300 USD, însă pe parcursul procedurii de control nu a prezentat nicio recipisă sau alt document care să probeze contractarea acestuia.

63. Aceste circumstanțe generează dubii serioase cu privire la realitatea contractării împrumutului. O recipisă a fost prezentată ulterior, în cadrul procesului de judecată, însă nu este clar de ce acest document nu a fost depus în timpul procedurii administrative desfășurate de ANI. Chiar și în ipoteza în care ar fi fost prezentată în cadrul controlului, recipisa ar fi trebuit însoțită de dovezi privind capacitatea financiară a persoanei care a acordat împrumutul. Reprezentanții ANI au menționat că Valentin Zatic nu a fost invitat în cadrul procedurii administrative, iar Svetlana Zatic nu a solicitat să fie audiată sau să ofere explicații în legătură cu acest împrumut. Totodată, s-a arătat că inspectorul de integritate care a efectuat controlul a transmis o solicitare către Svetlana Zatic, oferindu-i posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere referitor la aspectele în cauză. În aceste condiții, reprezentanții ANI au susținut că Svetlana Zatic nu a fost lezată în dreptul de a se prezenta împreună cu soțul său și de a formula declarații privind împrumutul invocat, întrucât i-a fost oferită posibilitatea de a se exprima cu privire la acest aspect. În punctul de vedere depus în cadrul procedurii de control, Svetlana Zatic a făcut referire la existența împrumutului, însă nu a anexat nicio recipisă sau alt document justificativ. De asemenea, s-a invocat că obligația de a declara această sumă în calitate de venit este prevăzută de art. 4 alin. (1) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, precum și de Regulamentul privind modul de completare a declarației de avere și interese personale. În punctul de vedere depus în cadrul

procedurii de control, Svetlana Zatic a confirmat existența împrumutului, însă fără a anexa niciun document probator care să ateste contractarea acestuia. Reprezentanții ANI au subliniat că, în conformitate cu art. 4 alin. (1) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, precum și cu prevederile Regulamentului privind modul de completare a declarației de avere și interese personale, sumele obținute cu titlu de împrumut constituie venituri și trebuie declarate în mod corespunzător.

64. Referitor la suma de 90.000 lei, reprezentanții ANI au arătat că nu a fost anexat niciun document care să ateste în mod direct proveniența acesteia, însă au susținut că existența transferului este confirmată prin ansamblul tranzacțiilor bancare și al alimentărilor efectuate în contul personal al subiectului, fără a putea fi identificată cu exactitate sursa concretă a fondurilor. Totodată, s-a menționat că plata sumei de 218.642,43 lei a fost realizată prin alimentarea contului bancar, provenind din rulajul bancar, iar din analiza acestuia a rezultat o diferență nejustificată în cuantum de 74.279,89 lei.

65. Ulterior, achitarea sumei de 123.247,28 lei (echivalentul a 6.800 dolari) a fost efectuată în numerar, fără a fi reflectată în rulajul bancar, suma respectivă derivând din contractul de vânzare-cumpărare („for sale”) încheiat la 30 martie 2019, în urma căruia s-a constatat o diferență de 90.000 lei.

66. La întrebarea instanței privind dovada că suma de 6.800 dolari reprezintă cheltuieli reale și nu doar o sumă înscrisă formal în contractul de vânzare-cumpărare, reprezentanții ANI au indicat că în cadrul controlului a fost identificat respectivul contract, însă acesta nu conține nicio referire la vreo tranzacție bancară asociată. S-a precizat că astfel de sume sunt considerate operațiuni desfășurate în numerar și sunt incluse la categoria cheltuieli. Totodată, s-a recunoscut că nu există o explicație privind modul concret în care a avut loc tranzacția dintre partea contractului din Republica Moldova și partea contractului din SUA, odată ce tranzacția s-a realizat SUA, în numerar. A specificat că, suma de 6.800 dolari (cu titlu de cheltuieli) a fost adăugată la suma de 12 600 dolari (prețul bunului) și nu exclusă din suma de 12 600 dolari.

67. Reprezentantul intimaților Svetlana Zatic și Valentin Zatic, avocatul Stratan Corina, în temeiul mandatului seria MA nr. 1749194 din 18 martie 2022, a arătat că la data de 27 martie 2019, Valentin Zatic a depus în contul său bancar suma de 218.642,43 lei (echivalentul a 12.600 dolari SUA), în scopul achitării unui automobil de model xxxxx, procurat la licitație în Statele Unite ale Americii. În aceeași zi, Valentin Zatic a transferat întreaga sumă către vânzătorul din SUA, aspect confirmat prin extrasele bancare anexate la dosar.

68. În ceea ce privește suma de 74.279,89 lei, identificată de inspectorul de integritate ca fiind un surplus, reprezentantul intimaților a susținut că Valentin Zatic a contractat, la data de 26 martie 2019, un împrumut în valoare de 3.300 dolari SUA de la Leonora Tociu. În legătură cu neprezentarea recipisei în cadrul procedurii de control desfășurate de ANI, s-a arătat că, odată ce Svetlana Zatic era subiect al declarării, iar împrumutul o privea și pe ea în mod direct, implicit și Valentin Zatic avea această calitate, ceea ce atrăgea obligația ANI de a-l invita pentru a da declarații.

69. S-a menționat că recipisa nu a fost prezentată în cadrul controlului deoarece Svetlana Zatic nu deține cunoștințe juridice necesare pentru a înțelege importanța acestui document. Ulterior, însă, recipisa a fost depusă în cadrul procesului de judecată. Reprezentantul a mai susținut că suma împrumutată nu trebuia declarată în secțiunea „venituri” din declarația de avere, ci în secțiunea „datorii”, în măsura în care depășea plafonul minim prevăzut de legislație.

70. În ceea ce privește suma de 90.893,79 lei, despre care, potrivit actului de constatare, se pretinde că ar fi fost achitată la data de 30 mai 2019 pentru procurarea automobilului xxxxx, reprezentantul intimaților a susținut că această concluzie este eronată, întrucât nu există nicio probă care să demonstreze efectuarea unui astfel de transfer. La dosarul cauzei nu a fost depus niciun document care să ateste încasarea sau transferul acestei sume, motiv pentru care se consideră că ar putea fi vorba despre o eroare din partea ANI.

71. S-a explicat că, deși contractul de vânzare-cumpărare este datat cu 30 mai 2019, suma aferentă achiziției a fost transferată anterior, la data de 27 martie 2019, în urma participării la licitație. Nu există niciun alt transfer care să dovedească achitarea sumei de 90.893,79 lei la data de 30 mai 2019.

72. Intimatul Valentin Zatic a precizat că prețul automobilului a fost achitat integral la 27 martie 2019 și că la data de 30 mai 2019 nu a efectuat nicio plată. În plus, a subliniat că documentul intitulat ”*contract for sale*” din 30 mai 2019 nu reprezintă un act juridic care să probeze efectuarea vreunei plăți la acea dată.

73. La rândul său, intimata Svetlana Zatic a declarat că a făcut referire la recipisă în cadrul controlului desfășurat de ANI, însă, din necunoaștere, nu a depus efectiv documentul, întrucât nu i s-a solicitat în mod expres acest lucru.

MOTIVAREA INSTANȚEI

74. Cu referire la fondul cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele circumstanțe esențiale:

75. La data de 24 septembrie 2019, inspectorul de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate a înaintat președintelui instituției o sesizare din oficiu, în care se invoca faptul că Zatic Svetlana ar fi comis încălcări ale prevederilor Legii nr. 132/2016 privind Autoritatea Națională de Integritate (dosar administrativ f.d. 2-3).

76. Ulterior, la data de 26 septembrie 2019, în temeiul art. 30 din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, sesizarea din oficiu nr. 04-15/534 din 25 septembrie 2019 a fost repartizată aleatoriu inspectorului de integritate prin intermediul sistemului electronic de distribuire a sesizărilor (dosar administrativ f.d. 1).

77. La data de 8 octombrie 2019, în temeiul prevederilor art. 28 alin. (3) și art. 31 din Legea nr. 132/2016 privind Autoritatea Națională de Integritate, a fost inițiat controlul averii și al intereselor personale în privința doamnei Svetlana Zatic, vicepreședinte al raionului Anenii Noi, fost consilier în Consiliul raional Anenii Noi. Inițierea controlului a fost consemnată în procesul-verbal nr. 318/14 din aceeași dată (f.d. 24-25, dosar administrativ).

78. În urma examinării punctului de vedere exprimat de persoana vizată de procedura de control, precum și a înscrisurilor administrate în cauză, la data de 21

februarie 2022, Autoritatea Națională de Integritate a emis Actul de constatare nr. 62/14, prin care a reținut că doamna Svetlana Zatic, în perioada exercitării funcțiilor de vicepreședinte al raionului Anenii Noi, consilier în Consiliul raional Anenii Noi și director al Grădiniței de copii nr. 3 din Anenii Noi, a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale. Încălcarea a constat în neindicarea în declarațiile de avere a datelor privind deținerea în proprietate a unor terenuri: un teren pentru construcții cu numărul cadastral xxxxx, situat în xxxxx, dobândit în anul 2006.

79. Totodată, în actul de constatare s-a reținut existența unei diferențe substanțiale în cuantum de 166.070,51 lei între averea dobândită, veniturile obținute și cheltuielile efectuate, în perioada evaluată, de către Svetlana Zatic și soțul acesteia, Valentin Zatic. Autoritatea a constatat caracterul nejustificat al mijloacelor bănești în sumă totală de 166.070,51 lei, utilizate de familia Zatic pentru următoarele operațiuni:

- alimentarea parțială a contului IBAN xxxx deschis în BC „EuroCreditBank” SA (74.279, 89 lei);
- achitarea parțială a costului automobilului Toyota Rav4 (90 893, 79 lei);
- acoperirea parțială a cheltuielilor minime de existență (896,83 lei).

80. Nefiind de acord cu Actul de constatare nr. 62/14 din 21 februarie 2022 și cu concluziile reținute în cuprinsul acestuia, Zatic Svetlana și Zatic Valentin au formulat prezenta acțiune, solicitând anularea actului emis de Autoritatea Națională de Integritate.

81. Investită cu examinarea cauzei în primă instanță, Curtea de Apel Chișinău, prin hotărârea din 13 iunie 2022, a admis acțiunea depusă de reclamanti și a dispus anularea Actului de constatare nr. 62/14 din 21 februarie 2022, emis de Autoritatea Națională de Integritate.

82. Curtea de Apel Chișinău a dispus anularea Actului de constatare nr. 62/14 din 21 februarie 2022, emis de Autoritatea Națională de Integritate, reținând că, deși procedura administrativă a fost inițiată la data de 8 octombrie 2019, actul de constatare a fost emis cu depășirea termenului legal prevăzut de art. 37 din Legea nr. 132/2016 privind Autoritatea Națională de Integritate — atât în forma aflată în vigoare la momentul inițierii procedurii, cât și în forma modificată prin Legea nr. 130 din 7 octombrie 2021 — precum și cu încălcarea dispozițiilor art. 60 din Codul administrativ.

83. Instanța de fond a constatat că, în perioada cuprinsă între data întocmirii procesului-verbal de inițiere a controlului (08.10.2019) și emiterea actului de constatare (21.02.2022), inspectorul de integritate nu a întreprins acțiuni complexe de investigare. Pe parcursul celor 2 ani, 4 luni și 13 zile, durata totală a procedurii administrative, activitatea inspectorului s-a limitat la solicitarea unor informații și acte de la autorități precum Consiliul raional Anenii Noi, Primăria Anenii Noi, Comisia Electorală Centrală, instituțiile bancare din Republica Moldova și Agenția Servicii Publice, precum și la informarea subiectului declarării cu privire la inițierea controlului și invitarea acestuia.

84. Instanța de fond a reținut că, ulterior depunerii sesizării și întocmirii procesului-verbal de inițiere a controlului, inspectorul de integritate nu a întreprins acțiuni investigative complexe în perioada 08 octombrie 2019 – 21 februarie 2022.

Pe durata totală a procedurii administrative, de 2 ani, 4 luni și 13 zile, activitatea inspectorului s-a limitat la solicitarea unor acte de la Consiliul raional Anenii Noi, Primăria Anenii Noi, Comisia Electorală Centrală, instituțiile bancare din Republica Moldova, Agenția Servicii Publice, precum și la informarea subiectului declarării cu privire la inițierea controlului și invitarea acestuia. În consecință, instanța a apreciat că durata controlului este excesivă și nejustificată în raport cu volumul redus al acțiunilor efectiv desfășurate.

85. Prin urmare, instanța a concluzionat că procedura administrativă desfășurată de pârât a fost efectuată cu încălcarea termenelor legale stabilite atât de Legea nr. 132/2016 privind Autoritatea Națională de Integritate, cât și de Codul administrativ. Această încălcare constituie un viciu procesual grav, întrucât legea prevede în mod expres și imperativ obligativitatea respectării termenelor de către autoritatea care conduce procedura. În speță, aceste termene nu au fost respectate, iar omisiunile în cauză nu pot fi imputate reclamanților.

86. Completul de judecată apreciază în mod critic concluzia instanței de fond potrivit căreia nerespectarea termenului de desfășurare a procedurii administrative ar constitui, prin ea însăși, un temei suficient pentru anularea actului de constatare emis de Autoritatea Națională de Integritate. Instanța de recurs reiterează că finalitatea controlului de integritate constă în verificarea veridicității și conformității declarațiilor de avere și interese personale cu situația patrimonială reală a subiectului declarării, iar orice vicii de procedură, inclusiv cele legate de durata desfășurării controlului, nu pot afecta valabilitatea actului administrativ decât în măsura în care acestea produc o vătămare concretă și semnificativă drepturilor procesuale ale persoanei vizate.

87. În speță, instanța de recurs observă că durata extinsă a procedurii administrative nu a fost însoțită de nicio probă din care să rezulte că reclamanta ar fi fost lipsită de posibilitatea de a-și exercita drepturile procesuale — de a consulta dosarul, de a fi audiată, de a formula puncte de vedere ori de a contesta actele încheiate în cursul procedurii. Dimpotrivă, aceasta a fost informată despre inițierea controlului, a fost invitată la procedura de audiere și a avut posibilitatea de a prezenta explicații și documente relevante, inclusiv în instanță.

88. Prin urmare, Completul de judecată consideră că durata procedurii, chiar dacă depășește termenele prevăzute de lege, nu atrage automat nulitatea actului de constatare în lipsa unei vătămări efective și demonstrabile. În aceste condiții, circumstanța invocată de prima instanță — respectiv depășirea duratei maxime prevăzute de art. 37 din Legea nr. 132/2016 și art. 60 din Codul administrativ — nu este decisivă pentru stabilirea legalității și temeiniciei actului administrativ emis.

89. În consecință, instanța de recurs consideră că nu se impune examinarea detaliată a motivelor instanței de fond cu privire la acest aspect procedural, direcționând analiza către conținutul și fundamentarea actului de constatare pe fondul raporturilor juridice deduse judecății.

90. Judecând cauza în ordine de recurs, Completul de judecată constată că acțiunea este întemeiată și urmează a fi admisă, însă din alte considerente decât cele reținute de instanța de fond. În consecință, se impune anularea parțială a Actului de constatare nr. 62/14 din 21 februarie 2022 emis de Autoritatea Națională de Integritate.

91. Potrivit celor reținute în actul de constatare, începând cu data de 1 august 2016, doamna Svetlana Zatic a avut calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale, în temeiul art. 3 alin. (1) lit. a), b) și e) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, ca urmare a exercitării unei funcții de demnitate publică, a mandatului de consilier în cadrul unui consiliu raional și a funcției de conducere într-o instituție publică.

92. În aceste circumstanțe, inspectorul de integritate a desfășurat controlul averii și intereselor personale în privința doamnei Svetlana Zatic pentru întreaga perioadă de exercitare a funcțiilor publice, respectiv de la data numirii și până la data inițierii controlului, adică în intervalul 8 octombrie 2012 – 8 octombrie 2019. În temeiul art. 32 alin. (2) din Legea nr. 132/2016 privind Autoritatea Națională de Integritate, în redacția aplicabilă anterior intrării în vigoare a Legii nr. 130/2021 pentru modificarea unor acte normative, verificările s-au extins și asupra veniturilor și proprietății deținute de către soțul acesteia, Valentin Zatic.

93. În urma controlului efectuat asupra veniturilor și bunurilor dobândite de familia Zatic, inspectorul de integritate a concluzionat că, pentru perioada 1 octombrie 2012 – 30 iulie 2016, nu a existat o diferență vădită între veniturile obținute și proprietatea dobândită de aceștia.

94. Pe când, în ce privește situația patrimonială a familiei Zatic, pentru perioada 01 august 2016 – 08 octombrie 2019, în baza calculelor efectuate și a actelor acumulate la sesizare, inspectorul de integritate a constatat existența unor diferențe între veniturile obținute, averea deținută și cheltuielile efectuate, după cum urmează:

- 74.279,28 lei – alimentarea contului bancar la data de 27.03.2019;
- 260,68 lei – cheltuieli minime de existență la data de 31.03.2019;
- 90.896,79 lei – achitarea parțială a costului automobilului de model xxxxx la data de 30.05.2019;
- 636,15 lei – cheltuieli minime de existență la data de 31.05.2019.

95. Astfel, s-a constatat o diferență substanțială în cuantum total de 166.070,50 lei.

96. În vederea unei aprecieri corecte și obiective a situației, Autoritatea Națională de Integritate a invitat-o pe doamna Svetlana Zatic să justifice proveniența mijloacelor bănești în valoare de 12.363,75 dolari SUA (echivalentul a 218.642,43 lei), utilizate pentru alimentarea contului bancar IBAN xxxx, deschis de către soțul său, Valentin Zatic, la BC „EuroCreditBank” SA.

97. Potrivit explicațiilor prezentate de Svetlana Zatic în cadrul procedurii de control, urmează că, suma de aproximativ 90.000 lei era deținută în numerar la domiciliu; suma de 20 000 lei a obținut-o din vânzarea automobilului de marca Skoda; suma aproximativă de 30 000 lei au acumulat-o cu soțul din salariu și indemnizații de invaliditate primite în lunile ianuarie–februarie; la fel, a contractat un împrumut în valoare de 3.300 dolari SUA de la Leonora Topciu.

98. Având în vedere că, în anul 2018, în urma comparării veniturilor și cheltuielilor familiei Zatic, s-a constatat un surplus în valoare de 100.329,43 lei, inspectorul de integritate a acceptat justificarea oferită de subiectul declarării, reținând că suma de 90.000 lei a fost deținută în numerar de către familie.

99. Mai mult, s-a invocat că, în conformitate cu prevederile Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, doamna Svetlana Zatic nu avea obligația de a declara această sumă, întrucât aceasta nu depășea plafonul de 15 salarii medii pe economie, prevăzut de legislația aplicabilă.

100. În ceea ce privește împrumutul în valoare de 3.300 dolari SUA, pretins a fi contractat de la Leonora Topciu, inspectorul de integritate a apreciat această explicație în mod critic, având în vedere că nu au fost prezentate documente justificative corespunzătoare, iar suma respectivă nu a fost reflectată în compartimentul „Venituri” din declarația de avere și interese personale aferentă anului 2018.

101. În acest context, inspectorul de integritate a considerat necesară efectuarea unui calcul detaliat privind totalitatea veniturilor obținute și cheltuielilor suportate de familia Zatic pe parcursul anului 2019. În urma acestor calcule, au fost reținute următoarele operațiuni:

- 74.279,89 lei – alimentarea contului bancar la data de 27.03.2019;
- 260,68 lei – cheltuieli minime de existență la data de 31.03.2019;
- 90.893,76 lei – achitarea parțială a costului automobilului xxxx la data de 30.05.2019;
- 636,15 lei – cheltuieli minime de existență la data de 31.05.2019.

102. Astfel, inspectorul a constatat existența unei diferențe substanțiale nejustificate între venituri, avere și cheltuieli, în cuantum total de 166.070,52 lei.

103. Prin Actul de constatare nr. 62/14 din 21 februarie 2022, Autoritatea Națională de Integritate a reținut că doamna Svetlana Zatic, în perioada exercitării funcțiilor de vicepreședinte al raionului Anenii Noi, consilier în Consiliul raional Anenii Noi și director al Grădiniței de copii nr. 3 din Anenii Noi, a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, prin omisiunea de a declara dreptul de proprietate asupra următoarelor bunuri imobile:

- teren pentru construcții cu numărul cadastral xxxxx situat în xxxxx, dobândit în anul 2007;
- teren pentru construcții cu numărul cadastral xxxxx, situat în xxxxx, dobândit în anul 2006.

104. De asemenea, ANI a constatat existența unei diferențe substanțiale în cuantum de 166.070,51 lei între averea dobândită, veniturile obținute și cheltuielile efectuate în aceeași perioadă de către Svetlana Zatic și soțul său, Valentin Zatic.

105. Analizând Actul de constatare nr. 62/14 din 21 februarie 2022 în raport cu normele de drept incidente cauzei și cu probele administrate la dosar, instanța de recurs constată că actul contestat este parțial ilegal, întrucât nu a fost dovedită diferența substanțială de 166 070,51 lei dintre averea dobândită, veniturile și cheltuielile Svetlanei Zatic și a familiei acesteia, respectiv, nu s-a adeverit caracterul nejustificat al mijloacelor bănești în sumă de 166 070,51 lei. Se constată doar faptul că Svetlana Zatic a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale prin neindicarea datelor cu privire la deținerea în proprietate a celor două terenuri (cu numărul cadastral xxxxx situat în xxxxx, dobândit în anul 2007 și cu numărul cadastral xxxxx, situat în xxxxx, dobândit în anul 2006).

106. Astfel, în sprijinul acestor concluzii, se reiterează că inspectorul de integritate a reținut existența caracterului nejustificat al mijloacelor bănești în sumă totală de 166.070,51 lei, pretins utilizați de familia Zatic pentru:

- alimentarea parțială a contului bancar IBAN xxxxx, deschis la BC „EuroCreditBank” SA – 74.279,89 lei;
- achitarea parțială a costului automobilului Toyota RAV4 – 90.893,79 lei;
- acoperirea parțială a cheltuielilor minime de existență – 896,83 lei.

107. Totuși, aceste constatări nu se sprijină pe o analiză completă și obiectivă a surselor de venit și a probelor prezentate, astfel încât nu pot fundamenta reținerea unei încălcări a regimului juridic al declarării averii.

108. Potrivit materialelor dosarului, la data de 27 martie 2019, Valentin Zatic a alimentat contul său bancar cu suma de 218.642,43 lei (echivalentul a 12.600 USD), în scopul achitării automobilului de model xxxxx, procurat la licitație din Statele Unite ale Americii. Această împrejurare a fost invocată și detaliată în contestația formulată împotriva Actului de constatare, în care s-a explicat natura și destinația transferului bancar efectuat.

109. Tot la data de 27 martie 2019, Valentin Zatic a transferat integral suma de 218.642,43 lei (echivalentul a 12.600 USD) către vânzătorul din Statele Unite ale Americii, în vederea achitării automobilului de model xxxx. Această împrejurare este confirmată prin extrasul de cont bancar care reflectă operațiunile efectuate de domnul Valentin Zatic în aceeași zi, precum și prin ordinul de plată emis de BC „EuroCreditBank” SA și informațiile aferente transferului bancar.

110. Documentele prezentate indică explicit denumirea beneficiarului – IAA Buer Wires – și numărul contului bancar destinat transferului: xxxxx. Aceste date se regăsesc în extrasul de cont bancar anexat la dosarul administrativ obținut de la BC „EuroCreditBank” SA, prin care se confirmă atât alimentarea contului cu suma de 12.600 USD (echivalentul a 218.642,43 lei), cât și efectuarea transferului bancar în aceeași zi și în aceeași sumă către contul din SUA. Plata a fost efectuată în scopul procurării automobilului cu codul VIN: xxxxxx, aferent stocului cu numărul xxxxx, aspecte dovedite prin documentele anexate la cererea de chemare în judecată.

111. De asemenea, același cod VIN — xxxxx — se regăsește menționat în contractul de vânzare („for sale”) din 30 mai 2019, aferent achiziției automobilului de model xxxxx. Cu toate acestea, Autoritatea Națională de Integritate a reținut, în mod eronat, că plata pentru acest automobil ar fi fost efectuată la data de 30 mai 2019, deși din probele administrate rezultă că transferul bancar a avut loc anterior, la data de 27 martie 2019.

112. Instanța de recurs reține că, potrivit concluziilor inspectorului de integritate, din suma totală de 218.642,43 lei alimentată de Valentin Zatic în contul bancar la data de 27 martie 2019, doar suma de 144.362 lei ar fi avut o justificare rezonabilă în baza documentelor și informațiilor acumulate în cadrul procedurii. Diferența de 74.279,89 lei a fost calificată de inspector ca mijloace bănești cu caracter nejustificat, întrucât, conform analizei efectuate, până la data alimentării contului, soții Svetlana și Valentin Zatic nu ar fi dispus de fonduri suficiente pentru a acoperi întreaga sumă transferată.

113. Intimatul Valentin Zatic a precizat că prețul automobilului a fost achitat integral la 27 martie 2019 și că la data de 30 mai 2019 nu a efectuat nicio plată. În

plus, a subliniat că documentul intitulat „*contract for sale*” din 30 mai 2019 nu reprezintă un act juridic care să probeze efectuarea vreunei plăți la acea dată. S-a explicat că, deși contractul de vânzare-cumpărare este datat cu 30 mai 2019, suma aferentă achiziției a fost transferată anterior, la data de 27 martie 2019, în urma participării la licitație. Nu există niciun alt transfer care să dovedească achitarea sumei de 90.893,79 lei la data de 30 mai 2019.

114. În atare împrejurări, instanța de recurs reține următoarele situații de fapt: după cum reflectă conținutul tabelului înserat în Actul de constatare, care vizează veniturile, cheltuielile familiei Zatic, la fel și diferența acestora, se prefigurează situația că averea pretins nejustificată de 166 070, 51 lei s-a reținut de către inspectorul de integritate pentru anul 2019. Astfel, verificând situația veniturilor și a cheltuielilor pentru respectivul an 2019 (01.01.2019 – 08.10.2019), urmează că veniturile anului 2019 au constituit 237 716,42 lei, iar cheltuielile – de 384 085, 67 lei, respectiv, se constată o diferență de ”-146 369,31 lei”.

115. La rândul său, cheltuielile luate în calcul de inspectorul de integritate la efectuarea diferenței, pentru perioada anului 2019 (01.01.2019 – 08.10.2019), se compun din: 37 609,96 lei (BNS), 4420 lei (MICB095), 218 642, 43 lei (ECB), 123 247, 28 lei (procurare Toyota) și 166 lei (impozit).

116. Prin urmare, în calculul cheltuielilor s-a inclus atât suma de 218 642, 43 lei (echivalentul a 12.600 USD) cu care s-a suplinit contul la BC „EuroCreditBank” SA și care a fost transferată la 27 martie 2019 vânzătorului din Statele Unite ale Americii, în vederea achitării automobilului de model xxxxx, cât și suma de 123 247, 28 lei (echivalentul a 6800 USD), la fel, după cum indică inspectorul pentru procurarea automobilului de model xxxxx.

117. Eventual, acest fapt ar confirma că costul automobilului de model xxxxx a fost achitat de două ori: odată - 12.600 USD și a doua oară - 6800 USD.

118. În ședința instanței de recurs, reprezentanții Autorității Naționale de Integritate nu și-au justificat poziția că asemenea cheltuieli de 6800 USD cu adevărat s-au realizat, că asemenea cheltuieli au fost realmente suportate de către Valentin Zatic și au precizat că suma de 123 247, 28 lei (echivalentul a 6800 USD) nu s-a inclus în suma de 218 642, 43 lei (echivalentul a 12.600 USD), dar s-a adăugat la aceasta. Respectiv, s-a concluzionat că pentru automobilul de model xxxxx familia Zatic a suportat cheltuieli de 341 594,56 lei (echivalentul a 19 400 USD).

119. Prin urmare, dat fiind faptul că autoritatea nu a oferit explicații plauzibile și probe justificative în susținerea poziției sale în ce privește suma de 123 247, 28 lei - reținută de aceasta cu titlu de cheltuieli destinate procurării automobilului de model xxxxx, nu a clarificat chestiunea suportării în realitate a respectivei sume de către familia Zatic, în condițiile în care în cadrul ședinței instanței de recurs și din materialele cauzei se confirmă că pentru procurarea automobilului de model xxxxx s-au achitat 12.600 USD și nu 19 400 USD (12.600 USD + 6800 USD), instanța de recurs consideră că autoritatea în mod neîntemeiat a reținut suma de 123 247, 28 lei la capitolul cheltuieli pentru anul 2019 (01.01.2019 – 08.10.2019). Deci, această sumă necesită a fi exclusă din calculul cheltuielilor pentru această perioadă și respectiv, se compune suma de 260 838,39 lei (384 085,67 lei – 123 247,28 lei).

120. Completul menționează că, contractul intitulat „*for sale*”, la care face referire inspectorul de integritate pentru a susține că la data de 30 mai 2019 s-ar fi efectuat o plată suplimentară în sumă de 6.800 USD pentru achiziționarea automobilului xxxxx, nu poate fi considerat un document de plată. Acest contract reprezintă un acord de vânzare-cumpărare, prin care vânzătorul se obligă să vândă, iar cumpărătorul se obligă să achiziționeze bunul în anumite condiții, dar nu are valoarea probatorie a unei chitanțe sau a unei facturi.

121. Un astfel de document, în lipsa unei clauze explicite prin care se confirmă achitarea efectivă a prețului și acceptarea acestuia de către vânzător, nu poate servi drept dovadă a efectuării unei plăți. Așadar, contractul „*for sale*” nu face dovada că plata sumei de 6.800 USD ar fi fost efectuată la data de 30 mai 2019, ci doar că obiectul tranzacției a fost automobilul menționat, pentru care, potrivit actelor din dosar, plata a fost deja realizată în data de 27 martie 2019.

122. Această împrejurare este susținută de înscrisuri bancare concludente, respectiv extrasul de cont bancar și ordinul de plată emis de BC „EuroCreditBank” SA, care atestă faptul că la data de 27.03.2019 domnul Valentin Zatic a alimentat contul bancar cu suma de 218.642,43 lei (echivalentul a 12.600 USD) în scopul achitării integrale a prețului automobilului și a taxelor de transport.

123. În consecință, reținerea de către inspectorul de integritate a unei pretinse plăți efectuate la data de 30 mai 2019 este eronată, nefiind susținută de niciun mijloc de probă valabil, și contrazisă în mod direct de documentele bancare depuse la dosar.

124. Prin urmare, suma de 123.247,28 lei, pe care inspectorul de integritate a indicat-o în Actul de constatare nr. 62/14 din 21 februarie 2022 ca fiind achitată în temeiul contractului „*for sale*” pentru automobilul xxxxx, nu este susținută de probe concludente. În lipsa unui document justificativ care să ateste efectuarea unei plăți suplimentare în această sumă, nu poate fi reținută existența unei diferențe nejustificate de 90.893,79 lei. Din înscrisurile aflate la dosar rezultă că automobilul a fost achitat integral la data de 27 martie 2019, prin transferul bancar al sumei de 218.642,43 lei, iar nicio altă dovadă de plată ulterioară nu a fost prezentată.

125. În aceste condiții, concluzia inspectorului de integritate privind existența unor dubii legate de modalitatea de calcul a veniturilor familiei Zatic, precum și calificarea diferenței de aproximativ 166.000 lei ca având caracter de proprietate ilicită, este neîntemeiată. Această apreciere eronată afectează legalitatea și temeinicia Actului de constatare nr. 62/14, care, în lipsa unui fundament probator și juridic suficient, urmează a fi anulat în această parte.

126. Astfel, rezumând un calcul matematic, dintre veniturile acumulate pe anul 2019 – de 237 716,42 lei și cheltuielile stabilite de instanța de recurs – de 260 838,39 lei, se identifică o diferență dintre acestea de 23 121,97 lei.

127. Prin urmare, nu se constată concluziile Autorității Naționale de Integritate reținute conform actului de constatare nr. 62/14 din 21.02.2022 precum că familia Zatic ar fi acumulat avere nejustificată de 166 070, 51 lei, odată ce suma de 23 121,97 lei ce constituie diferență dintre avere și cheltuieli a familiei Zatic nu depășește cele 20 de salarii medii lunare pe economie.

128. Cu atât mai mult că, diferența dintre averea și cheltuielile familie Zatic pentru anul 2018 indică asupra unui supraplus de 100 329,43 lei. La rîndul său,

însăși autoritatea în actul de constatare admite existența unor economii anterioare în posesia familiei Zatic, iar ținând cont de prevederile art. 4 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 133/2016, potrivit căreia obligația de declarare intervine doar în cazul în care suma deținută în numerar depășește pragul legal de 15 salarii medii pe economie, iar în lipsa unei asemenea depășiri, nedeclararea unor sume aflate în numerar nu constituie, în sine, o încălcare a regimului juridic al declarării averii.

129. În asemenea împrejurări, instanța de recurs va dispune anularea parțială a Actului de constatare nr. 62/14 din 21 februarie 2022 întocmit de Autoritatea Națională de Integritate în privința Svetlanei Zatic – în latura pct. 2 și 3, și anume în ce privește:

- constatarea existenței unei diferențe substanțiale de 166 070, 51 lei între averea dobândită, veniturile obținute și cheltuielile suportate în aceeași perioadă de către Svetlana Zatic și soțul său, Valentin Zatic;

- constatarea prezenței caracterului nejustificat al mijloacelor bănești în sumă de totală de 166.070, 51 lei utilizați de familia Zatic pentru alimentarea parțială a contului IBAN xxxxx deschis la BC „EuroCreditBank” SA (74.279, 89 lei), pentru achitarea parțială a costului automobilului xxxxx (90 893, 79 lei) și pentru acoperirea parțială a cheltuielilor minime de existență (896,83 lei).

130. Instanța de recurs va păstra ca legal Actul de constatare nr. 62/14 în latura pct. 1 prin care s-a constatat că Svetlana Zatic, în perioada exercitării funcțiilor de vicepreședinte al raionului Anenii Noi, consilier în Consiliul raional Anenii Noi și director al Grădiniței de copii nr. 3 din Anenii Noi, a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, prin omisiunea de a declara dreptul de proprietate asupra următoarelor bunuri imobile:

- teren pentru construcții cu numărul cadastral xxxxx situat în xxxxx, dobândit în anul 2007;

- teren pentru construcții cu numărul cadastral xxxxx, situat în xxxxx, dobândit în anul 2006.

131. La acest aspect, se reține că conform informației prezentate de Agenția servicii publice, Departamentul cadastru, în proprietatea Svetlanei Zatic se află, începând cu anul 2006, terenul pentru construcții cu numărul cadastral xxxxx situat în xxxxx, și, începând cu anul 2007, terenul pentru construcții cu numărul cadastral xxxxx, situat în orașul xxxxx.

132. Autoritatea în actul de constatare indică că, Svetlana Zatic în calitatea sa de vicepreședinte al r-lui Anenii Noi, a depus declarația de avere și interese personale în temeiul angajării/validării mandatului, la data de 29.03.2019 și conform conținutului acesteia nu se atestă că dînsa ar fi declarat terenurile cu nr. cadastrale: xxxxx și xxxxx. Însăși reclamanta recunoaște în acțiunea sa, dar și în referința la recursului ANI, că nu a declarat cele două terenuri, indicînd că terenul cu numărul cadastral xxxxx nu-i aparține familiei ei, ci fratelui ei, iar terenul cu numărul cadastral xxxxx nu trebuia să-l declare odată ce a declarat construcția aflată pe aceste teren, cu numărul cadastral xxxxx.

133. Aici, instanța de recurs va reține corectitudinea și justetea constatării făcute de inspectorul de integritate asupra faptului că, declarațiile de avere și interese a Svetlanei Zatic nu indică cele două terenuri deținute în proprietate, respectiv cu adevărat dînsa și-a declarat în mod necorespunzător averea.

134. Completul nu va reține poziția intimă Svetlana Zatic că terenul cu numărul cadastral 1001207.038 i-ar aparține fratelui ei; or, datele cadastrului bunurilor imobile indică contrariul și anume că, terenul respectiv este înregistrat în drept de proprietate după Zatic Svetlana în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 3674 din 15.06.2007, iar dreptul de proprietate pentru bunurile imobile se consideră obținut din momentul înregistrării acestuia.

135. Cu referire la cel de-al doilea teren (cu nr. cadastral xxxxx), faptul că Svetlana Zatic a declarat construcția de pe teren, nu o absolvă de obligația de a declara și terenul de sub construcție, care îi aparține cu drept de proprietate în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. xxxxx din 07.098.2006.

136. Prin urmare, completul conchide că a existat o încălcare din partea Svetlanei Zatic admisă în privința regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, care contrar prevederilor art. 4 alin. 1 lit. b) din Legea 133/2016 în vigoare de până la intrarea în vigoare a Legii nr. 130/2021, nu a declarat terenul pentru construcții cu numărul cadastral xxxxx, situat în satul xxxxxx, și terenul pentru construcții cu numărul cadastral xxxxx, situat în orașul xxxxx, deci, Actul de constatare în această parte este unul legal și întemeiat.

137. Pornind de la prevederile art. 23 din Legea nr. 133/2016 în vigoare de până la intrarea în vigoare a Legii nr. 130/2021, odată ce în ședința instanței de recurs, dar și din materialele cauzei, nu s-au adevărat concluziile inspectorului de integritate în ceea ce privește averea nejustificată a Svetlanei Zatic, aceasta este exceptată de la aplicarea sancțiunilor și restricțiilor prevăzute la art. 23 alin. 5 – 8 din Legea nr. 133/2016. Prin urmare, Actul de constatare urmează a fi anulat în partea ce ține de pct-le 4, 5, 6 și 7 și anume privind:

- transmiterea către instanța de judecată competentă a Actului de constatare, în vederea aplicării măsurilor de asigurare necesare și dispunerii încasării în folosul statului a valorii averii nejustificate sau a confiscării acesteia.

- sesizarea, în termen de cel mult 5 zile din momentul în care actul de constatare rămîne definitiv, autoritatea responsabilă de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia.

- decăderea Svetlanei Zatic din dreptul de a exercita funcții publice și funcții de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani, de la data destituirii din funcție, de la data rămînerii definitive a actului de constatare ori din data rămînerii definitive și irevocabile a hotărîrii judecătorești prin care se confirmă existența averii nejustificate.

- înscrierea Svetlanei Zatic în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa funcții publice sau de demnitate publică de la data destituirii din funcție, de la data rămînerii definitive a actului de constatare ori din data rămînerii definitive și irevocabile a hotărîrii judecătorești prin care se confirmă existența averii nejustificate.

138. Latura pct-lui 8 din Actul de constatare care vizează informarea Svetlanei Zatic despre obligativitatea depunerii declarațiilor de avere și interese personale rectificate, nu se va anula, odată ce omisiunea Svetlanei Zatic de a indica în declarația de avere și interese a terenurilor cu nr. cadastrale xxxxx și xxxxx, s-a confirmat.

139. Pentru motivele expuse, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va admite recursul, va casa integral hotărârea Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2022 și va pronunța o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii formulate de Svetlana Zatic, cu anularea Actului de constatare nr. 62/14 din 21 februarie 2022 emis de Autoritatea Națională de Integritate – în latura pct-lor 2, 3, 4, 5, 6 și 7 din Act.

140. În conformitate cu prevederile art. 248 alin. (1) lit. b) și alin. (3) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Admite recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate.

Casează integral hotărârea din 13 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Zatic și Valentin Zatic împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și emite o decizie nouă, prin care:

Anulează parțial Actul de constatare nr. 62/14 din 21 februarie 2022 emis de Autoritatea Națională de Integritate - în latura pct-lor 2, 3, 4, 5, 6 și 7 din Act.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă